

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

10 JUNI 1993

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wetten
op de handelsvennootschappen,
gecoördineerd op 30 november 1935**

AMENDEMENTEN

N° 1 VAN DE HEER THISSEN

Art. 5

1) In de voorgestelde § 2, eerste lid, de woorden « of bij overlijden » weglaten;

2) In de voorgestelde § 2bis :

— **in het eerste lid, in limine, de woorden « Behoudens tegenstrijdig beding, wordt het recht van voorkoop uitgeoefend » vervangen door de woorden « Het recht van voorkoop wordt uitgeoefend »;**

— **in het tweede lid, de woorden « , behoudens tegenstrijdig beding, » weglaten;**

— **het derde lid vervangen als volgt :**

« Wanneer de in § 2 bedoelde bedingen tot beperking van de mogelijkheid tot overdracht van de effecten een methode voor de bepaling van de prijs of de tegenwaarde van de overdracht bevatten, wordt het voorkeur- of voorkooprecht uitgeoefend tegen de volgens deze methode vastgestelde prijs, tenzij de door de derde aangeboden prijs en voorwaarden veel gunstiger voor de overdrager zijn. »;

Zie :

- 1005 - 92 / 93 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van Mevr. Merckx-Van Goeij c.s.

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

10 JUIN 1993

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les lois sur les sociétés
commerciales, coordonnées le
30 novembre 1935**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. THISSEN

Art. 5

1) A l'alinéa 1er du § 2 proposé, supprimer les mots « ou la transmissibilité à cause de décès »;

2) Dans le § 2bis proposé :

— **aux alinéas 1er et 2, supprimer chaque fois les mots « sauf stipulation contraire »**

— **remplacer l'alinéa 3 par ce qui suit :**

« Si les clauses limitant la cessibilité des titres, visées au § 2, prévoient une méthode de détermination du prix ou de la contrepartie de la cession, le droit de préemption ou de préférence s'exerce au prix fixé selon cette méthode, sauf si les modalités et le prix de l'offre du tiers sont significativement plus avantageux pour le cédant. »;

Voir :

- 1005 - 92 / 93 :

— N° 1 : Proposition de loi de Mme Merckx-Van Goeij et consorts.

(*) Deuxième session de la 48e législature.

— een vierde lid invoegen, luidend als volgt :

« Indien de prijs of de tegenwaarde op een behoorlijk met redenen omklede wijze wordt betwist, wordt de prijs bepaald door een deskundige aangesteld in gemeenschappelijk overleg door de partijen overeenkomstig artikel 1854 van het Burgerlijk Wetboek of, indien er geen overeenstemming bestaat over de aan te stellen deskundige, door de voorzitter van de rechtbank van koophandel, die uitspraak doet zoals in kort geding. In dat laatste geval kan de voorzitter van de rechtbank van koophandel een van de gedingvoerende partijen veroordelen tot het voorschieten van de expertisekosten, onverminderd de rechten met betrekking tot de zaak zelf. »

VERANTWOORDING

Het is wenselijk dat in de commentaar bij de artikelen, voor de laatste volzin een als volgt luidende volzin wordt ingevoegd : « Een bod wordt geacht te goeder trouw te zijn, indien het geen opschortende voorwaarde omvat en het niet louter met het oog op de uitoefening van het voorkeurs- of voorkooprecht is gedaan. »

In de toelichting is geen verduidelijking met betrekking tot het bonafide bod gegeven. De met dit amendement beoogde precisering biedt de mogelijkheid om een fictief, dan wel een door een insolvable derde gedaan bod als malafide aan te merken.

Ad 1 :

De aanneming van de nieuwe tekst zou tot gevolg hebben dat vennoten elkaar de mogelijkheid kunnen geven om hun erfgenen (echtgenoten of kinderen) in geval van onverwacht overlijden uit te winnen. Een en ander kan geschieden doordat de betrokkenen elkaar de mogelijkheid geven om niet in te stemmen met de overdracht van de aandelen aan de erfgenen, en om tegen een bepaalde prijs en overeenkomstig de statutaire bepalingen gebruik te maken van een voorkeursrecht. In gezinsbedrijven, waar de familieleden zowel van de kring der aandeelhouders als van de bestuursorganen deel uitmaken, zou die wijziging aanzienlijke gevolgen hebben.

Ad 2 :

De partijen moet de mogelijkheid worden gelaten om in de statuten dan wel bij overeenkomst een specifieke methode voor de bepaling van de prijs en de bedingen inzake de uitoefening van het voorkeurs- of voorkooprecht vast te stellen. Wanneer de overdrager van een derde een vast bod heeft gekregen, moet dit evenwel kunnen primeren.

Alleen wanneer sprake is van een behoorlijk gemotiveerde betwisting, kan worden overwogen een deskundige aan te wijzen. Het komt de rechter (net zoals in kort geding) toe de ontvankelijkheid van deze betwisting te toetsen. De aangewezen deskundige stelt de prijs en de voorwaarden vast, rekening houdend met de in de statuten of de overeenkomsten vervatte methode, en moet de waardebepaling verantwoorden wanneer deze resulteert in een prijs of in voorwaarden die voor de overdrager minder gunstig zijn dan die welke door de derde zijn aangeboden.

De voorzitter van de rechtbank moet bij de inleiding van de procedure kunnen nagaan of de verzoekende partijen de expertisekosten dienen voor te schieten. Ten gronde bepaalt hij soeverein of deze kosten ten laste van de ene of de andere partij komen.

— ajouter un alinéa 4, libellé comme suit :

« En cas de contestation portant sur le prix ou sur la contrepartie, dûment motivée, le prix est fixé par un expert désigné de commun accord par les parties conformément à l'article 1854 du Code civil ou, à défaut d'accord sur l'expert, par le président du tribunal du commerce statuant comme en référé. Dans ce dernier cas, le président du tribunal de commerce pourra condamner une des parties à la cause à avancer les frais d'expertise, tous droits saufs quant au fond. »

JUSTIFICATION

Il y aurait lieu d'insérer dans les commentaires des articles avant la dernière phrase : « Une offre est présumée de bonne foi si elle ne contient pas de condition suspensive et n'a pas été formulée dans l'unique but d'actionner le droit de préemption ou de préférence. »

Les développements ne contiennent en effet aucune explication de l'offre de bonne foi. La précision susmentionnée permet de considérer l'offre fictive ou l'offre par un tiers insolvable comme des offres de mauvaise foi.

Quant au point 1 :

Si le nouveau texte était adopté, les associés pourraient mutuellement se donner la possibilité d'évincer leurs héritiers (conjoint ou enfants) en cas de décès inattendu, en s'accordant la faculté de ne pas agréer la cession des titres à l'héritier, et d'utiliser un droit de préférence à un prix déterminé selon des modalités statutaires. Dans les sociétés à dominance familiale, où les membres de la famille sont présents tant au niveau de l'actionariat que des organes de gestion, cette modification aurait des conséquences importantes.

Quant au point 2 :

Il convient de laisser la possibilité aux parties de prévoir statutairement ou conventionnellement une méthode spécifique pour fixer le prix et les modalités d'exercice du droit de préemption ou de préférence. Lorsque le cédant dispose d'une offre ferme d'un tiers, celle-ci doit toutefois prévaloir.

La désignation d'un expert ne peut s'envisager qu'en cas de contestation dûment motivée, dont le juge saisi vérifiera l'apparence (comme en référé). L'expert désigné fixera le prix et les modalités en tenant compte de la méthode contenue dans les statuts ou dans les conventions, et doit justifier sa valorisation si celle-ci aboutit à un prix ou des modalités moins avantageux pour le cédant que ceux de l'offre du tiers.

Le président du tribunal doit pouvoir apprécier lors de l'introduction de la procédure s'il convient ou non que les parties demanderesses avancent les frais d'expertise. Quant au fond, il appréciera souverainement si ces frais doivent être mis à charge de l'une ou de l'autre partie.

N° 2 VAN DE HEER THISSEN

Art. 9

Dit artikel aanvullen met een punt H), luidend als volgt :

« H) Een § 5 invoegen, luidend als volgt :

« § 5. Een of verschillende vennoten die afzonderlijk of samen houder zijn van effecten die ten minste 25 % vertegenwoordigen van de stemmen verbonden aan alle bestaande effecten samen, kunnen de aanstelling eisen van een bestuurder of zaakvoerder, die moet worden gekozen uit een lijst van kandidaten die zij voorleggen aan de algemene vergadering waar deze benoeming op de agenda staat. » »

VERANTWOORDING

In de commentaar bij de artikelen moet in het derde lid het volgende worden toegevoegd :

« « Dagelijks bestuur » moet worden verstaan in de zin van artikel 63 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen. »

1. De toelichting laat dit punt onvermeld; het begrip moet worden verduidelijkt opdat de deur niet op een kier wordt gezet voor allerlei interpretaties waardoor artikel 60 elk belang zou verliezen.

2. Het belang van artikel 60 en van het ermee samenhangende artikel 133 bestaat erin dat hierdoor de minderheidsaandeelhouders, die gewoonlijk niet vertegenwoordigd zijn in het bestuur, op de hoogte worden gebracht van bepaalde verrichtingen tussen hun vennootschap en vennootschappen of natuurlijke personen die direct of indirect met de meerderheidsaandeelhouders verbonden zijn. Indien de meerderheidsaandeelhouders via § 4 de mogelijkheid krijgen om aan een strikte toepassing van artikel 60 te ontkomen, zullen de minderheidsaandeelhouders over geen enkel verweermiddel meer beschikken. De voorgestelde bepaling strekt ertoe zulks te verhelpen, tenzij § 4 zonder meer wordt weggelaten.

De drempel van 25 % verwijst naar de blokkeringsminderheid (voor wijzigingen in de statuten). Deze blokkeringsminderheid heeft aanzienlijk aan belang ingeboet sinds de vennootschappen voor onbepaalde duur worden opgericht en de raad van bestuur de mogelijkheid heeft om het kapitaal te verhogen met toegestaan kapitaal. Een groot aantal minderheidsdeelnemingen werd nochtans rond die drempel gevormd. Met de voorgestelde wijziging blijft de minderheidsaandeelhouder minderheidsaandeelhouder, maar verhoopt mag worden dat de meerderheidsaandeelhouders waakzamer zullen zijn.

N° 3 VAN DE HEER THISSEN

Art. 43

In § 3, tweede lid, het woord « eisers » vervangen door het woord « gedaagden ».

N° 2 DE M. THISSEN

Art. 9

Compléter cet article par un point H), libellé comme suit :

« H) un § 5, libellé comme suit est inséré :

« § 5. Un ou plusieurs associés détenant séparément ou conjointement des titres représentant au moins 25 % des voix attachées à l'ensemble des titres existants peuvent exiger la nomination d'un administrateur ou gérant, qui devra être choisi sur une liste de candidats qu'ils présenteront à l'assemblée générale ayant cette nomination à l'ordre du jour. » »

JUSTIFICATION

Il y aurait lieu d'ajouter dans les commentaires aux articles, dans le troisième alinéa :

« La « gestion journalière » s'entend au sens de l'article 63 des LCSC ». »

1. Les développements sont muets sur ce point; il convient de préciser la notion afin qu'elle n'ouvre la porte à toutes les interprétations possibles qui enlèveraient tout intérêt à l'article 60.

2. Le grand intérêt de l'article 60 et de son corollaire l'article 133 est de permettre aux actionnaires minoritaires, qui ne sont généralement pas représentés au sein de la gestion, d'être informés de certaines opérations entre leurs sociétés et des sociétés ou personnes physiques liées directement ou indirectement aux majoritaires. Si, via le § 4, les majoritaires se voient offrir la possibilité d'éviter une application stricte de l'article 60, les minoritaires seront dépourvus de tout moyen d'action. La disposition proposée vise — sauf à supprimer purement et simplement le § 4 — à remédier à cette situation.

Le seuil de 25 % fait référence à la minorité de blocage (pour les modifications statutaires). Cette minorité de blocage a perdu une grande partie de son poids depuis que les sociétés ont été prolongées pour une durée illimitée et que le conseil d'administration dispose de la possibilité d'augmenter le capital par la voie du capital autorisé. Un grand nombre de participations minoritaires ont pourtant été constituées autour de ce seuil. Avec la modification proposée, le minoritaire restera minoritaire mais on peut espérer que la vigilance des majoritaires s'accroîtra.

N° 3 DE M. THISSEN

Art. 43

Dans le texte néerlandais, au § 3, alinéa 2, remplacer le mot « eisers » par le mot « gedaagden ».

VERANTWOORDING

JUSTIFICATION

Het gaat hier niet om de eisers, maar om de gedaagden,
zoals de Franse tekst correct stelt.

Il s'agit des défendeurs et non des demandeurs ainsi que
le précise correctement la version française du texte.

R. THISSEN